แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ อววน.

กำลังคน

ความสามารถในการแข่งขัน

ความยั่งยืน

ลดความเหลื่อมล้ำ

การลงทุน R&D ของภาคเอกชน

ยุทธศาสตร์ อววน.

แผนด้าน อววน.

- ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- การพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ
- แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม
- เพิ่มคุณภาพชีวิตและสังคม
- พัฒนาคนเพื่ออนาคต

แผนด้านการอุดมศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพคน

1. ผลิตคนสาขาขาดแคลนรองรับอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์
2. สร้าง Career for the future (เช่น A.I., digital, entrepreneurs)
3. ลดความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และการพัฒนาเชิงพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมระบบนิเวศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่และวิจัยอุดมศึกษา

1. เพิ่มการผลิตทรัพย์สินทางปัญญาและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์
2. เพิ่มคุณภาพผลงานวิจัยระดับห้องปฏิบัติการ (TRL 3-4) และการต่อยอด (Translation) ไปสู่ เชิงพาณิชย์ (TRL 5-9) โดยการทำงานร่วมกันเป็น consortium
3. เพิ่มผลงานวิจัยสังคมที่นำไปแก้ปัญหาได้จริง (SRL 4-6) และการขยายผลในวงกว้าง (SRL 7-9) ที่ทำงานร่วมกับภาคสังคม ชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 จัดระบบอุดมศึกษาใหม่

1. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การพัฒนาคนและระบบนิเวศ R&I ให้ตอบความต้องการประเทศ
2. ยกระดับมหาวิทยาลัยไทยในเวทีโลก

สถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการพัฒนาความเป็นเลิศจะตอบโจทย์ อววน. ได้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

การเตรียมคนไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21

1) มีความรู้ และทักษะสูง มีความสามารถในการรังสรรค์นวัตกรรม
2) มีจิตสาธารณะ และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3) มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและสามารถยืนอย่างมีศักดิ์ศรีในเวทีสากล (Global Thai)
4) สามารถดำรงชีวิต เรียนรู้ทำงาน และประกอบธุรกิจ ได้อย่างเป็นปกติสุขในโลกยุคดิจิตอล (Digital Thai)

Paradigm shift

1. การดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาในอนาคตจะต้องเปลี่ยนจาก supply-side เป็น demand-side approach
2. สถาบันอุดมศึกษาต้องมี collaboration กับทั้งในประเทศและต่างประเทศ
3. สถาบันอุดมศึกษาจะแบ่งออกเป็น 3 tracks ได้แก่

- ❑ กลุ่มสถาบันอุดมศึกษากลุ่มการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก (Global & Frontier Research)
- ❑ กลุ่มการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม (Technology/ Innovation)
- ❑ กลุ่มการพัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่ (Area-Based and Community)

เหตุจำเป็น 5 ประการ ที่นำมาสู่การ Re-inventing University System

1 Commoditization traps

- ❑ สถาบันอุดมศึกษาจุดเด่นไม่ชัดเจน ขาดความแตกต่าง
- ❑ สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เน้นการขยายตัวเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ

2 Irrelevance traps

- ❑ ผลิตบัณฑิตตามความถนัดและสิ่งที่มีอยู่แล้ว แต่ไม่ตรงความต้องการของประเทศ (Mismatch)
- ❑ ทำงานวิจัย/ตั้งโจทย์วิจัยจากความสนใจ/ความเชี่ยวชาญ มากกว่าโจทย์จริงของประเทศ

3 Governance traps

- ❑ สถาบันอุดมศึกษาไม่ต้องแข่งขัน ทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพและรายได้
- ❑ ปัญหาธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา

4 External threats

- ❑ การแข่งขันกับสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำจากต่างประเทศ ทั้งที่มาตั้งในประเทศไทย และที่ผู้เรียนข้ามแดนไปเรียนในต่างประเทศ มากขึ้นอย่างก้าวกระโดด
- ❑ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ทำให้จำนวนผู้เรียน/กลุ่มเป้าหมายลดน้อยลง

5 Need of new learning paradigm

- ❑ ผู้เรียนเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกช่องทาง และตลอดเวลา ทำให้ความสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาแบบดั้งเดิมลดลง
- ❑ กลุ่มผู้เรียนเน้นทุกช่วงอายุ เน้น reskill/upskill แรงงานปัจจุบัน และการ recycle คนเกษียณอายุ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพคน (Capacity Building)

เป้าหมาย

1. ผลิตคนสาขาขาดแคลนอย่างเพียงพอรองรับอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ทั้งใน EEC และนอก EEC
2. สร้าง Career for the future ผู้สำเร็จการศึกษาหรือผ่านการพัฒนาทักษะ มีงานหรืออาชีพที่มี productivity/รายได้สูงขึ้น (เช่น A.I., digital, entrepreneurs)
3. ลดความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และการพัฒนาเชิงพื้นที่

แนวทางที่ 1

สร้างโอกาสการเข้าถึงอุดมศึกษาอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

- ปรับระบบอุดมศึกษาให้รองรับประชากรนอกวัยอุดมศึกษา (Non - Aged Group) ตลอดจนผู้สูงอายุ ผู้ขาดโอกาส ผู้พิการ พัฒนาไปสู่ระบบอุดมศึกษาตลอดชีวิต
- สร้างความเชื่อมโยงกับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา

แนวทางที่ 2

ยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาและสมรรถนะของบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้

- ปรับระบบกำกับมาตรฐานการอุดมศึกษา หลักสูตร และการประกันคุณภาพ ส่งเสริม Sandbox อุดมศึกษาที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะด้าน หรือเฉพาะพื้นที
- ส่งเสริมความร่วมมือสหกิจศึกษา และ Cooperation and Work Integrated Education (CWIE) สร้างแรงจูงใจให้ภาคอุตสาหกรรมเข้าร่วมโครงการมากขึ้น
- เร่งรัดยกระดับมาตรฐานการฝึกอบรมสำหรับบุคลากรวัยทำงาน (Re Skills/ Up Skills) ส่งเสริมระบบธนาคารหน่วยกิต ส่งเสริมฝึกอบรมแบบ Micro Credential หรือ Nano - Degree
- วางแผนการผลิตบัณฑิตให้ตอบสนองความต้องการ เพื่อพัฒนาประเทศ

แนวทางที่ 3

การเสริมสร้างบุคลากรคุณภาพสูงรองรับความต้องการของประเทศ

- ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นศูนย์รวมดึงดูดคณาจารย์และนักวิจัยความสามารถสูงจากทั่วโลก โดยสร้างระบบบริหารงานบุคคลที่มีความหลากหลาย สามารถหมุนเวียนแลกเปลี่ยน เคลื่อนย้าย บุคลากรจากภาครัฐ - เอกชน - อุตสาหกรรม ในและต่างประเทศได้อย่างสะดวกคล่องตัว
- สร้างระบบยกย่องเชิดชูเกียรติ ประกาศเกียรติคุณ รางวัล
- ปรับกลไกเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ รองรับอาจารย์ที่ทำงานร่วมกับอุตสาหกรรม สังคม ชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมระบบนิเวศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่และวิจัยอุดมศึกษา

เป้าหมาย

1. เพิ่มการผลิตทรัพย์สินทางปัญญาและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์
2. เพิ่มคุณภาพผลงานวิจัยระดับห้องปฏิบัติการ (TRL 3-4) และการต่อยอด (Translation) ไปสู่ เชิงพาณิชย์ (TRL 5-9) โดยการทำงานร่วมกันเป็น consortium ระหว่างมหาวิทยาลัย ภาคเอกชน รัฐบาล และต่างประเทศ
3. เพิ่มผลงานวิจัยสังคมที่นำไปแก้ปัญหาได้จริง (SRL 4-6) และการขยายผลในวงกว้าง (SRL 7-9) ที่ทำงานร่วมกับภาคสังคม ชุมชน

แนวทางที่ 1
การวิจัย นวัตกรรมและการถ่ายทอดเทคโนโลยี (Research Innovation and Technology Transfer)

- กาหนดจุดเน้นและเป้าหมายของเทคโนโลยีตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของสถาบัน
- ส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการวิจัย นวัตกรรม และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ร่วมมือกับภาคการผลิตและบริการ หน่วยงานของรัฐ และสถาบันต่างประเทศ (Quadruple helix) เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของรัฐบาล
- ระดมทรัพยากรและความเชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาปฏิบัติงานในประเทศ ร่วมผลิตบัณฑิต และวิจัยในประเทศโดยดำเนินการผ่านความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา หรือภาคการผลิตและบริการในประเทศ
- การวิจัย นวัตกรรม และการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
- ส่งเสริมและสร้างความเข็มแข็งให้กับระบบการทำวิจัยระดับหลังปริญญาโท หรือระดับหลังปริญญาเอก และ ระบบนิเวศการวิจัย

แนวทางที่ 2
พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหรือปัจจัยเอื้อ ภายในสถาบันอุดมศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรม

- ส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ Entrepreneurship Education
- พัฒนาแนวทางแบ่งปันผลประโยชน์ (Benefits Sharing) ระหว่างสถาบันอุดมศึกษา นักวิจัย และผู้ประกอบการที่เกิดจากการนำผลงานวิจัย เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่คิดค้นโดยบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ หรือเชิงสังคม
- พัฒนา spin-off และ startup

ยุทธศาสตร์ที่ 3 จัดระบบอุดมศึกษาใหม่ (Higher Education Transformation)

เป้าหมาย

1. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การพัฒนาคนและระบบนิเวศวิจัยและนวัตกรรมให้ตอบความต้องการประเทศ
2. ยกระดับมหาวิทยาลัยไทยในเวทีโลก

แนวทางที่ 1

การบริหารจัดการและธรรมาภิบาลให้มีความรับผิดรับชอบต่อสังคม

- การศึกษาวิจัยระบบธรรมาภิบาลในระบบอุดมศึกษา
- การเข้าถึงข้อมูลเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลในระบบอุดมศึกษา
- การประเมินสถาบันอุดมศึกษาเชิงธรรมาภิบาล

แนวทางที่ 2

ความมั่นคงทางการเงินในระบบอุดมศึกษา

- Demand-side financing
- กองทุนอุดมศึกษา จัดสรรงบแบบ multiyear block grant
- ส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและภาคการผลิตและบริการ เพื่อพัฒนากำลังคนของประเทศและพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม

แนวทางที่ 3

การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาตามอัตลักษณ์ที่หลากหลายที่หลากหลาย (Reinventing University)

- กำหนดจุดเน้นเพื่อการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาที่หลากหลายให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ และการจัดอันดับสถาบันอุดมศึกษาระดับโลก
- พัฒนาสถาบันการอุดมศึกษาให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับภูมิภาค

แนวทางที่ 4

อุดมศึกษาดิจิทัล

- รัฐจัดทำฐานข้อมูลกลาง (Big Data) ที่มีประสิทธิภาพ และบูรณาการระบบข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานรัฐกับฐานข้อมูลการอุดมศึกษา
- รัฐกำหนดมาตรฐานการให้บริการเทคโนโลยีดิจิทัลระดับสถาบันอุดมศึกษา
- รัฐกำหนดมาตรฐานการเข้าถึงแหล่งข้อมูลดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้และการวิจัยจากทั่วโลก
- ส่งเสริมการพัฒนา Online Course, Digital Content, Digital Collections

กรอบกิจกรรมการดำเนินการ “Re-inventing University System”

1. ปฏิรูประบบบริหารจัดการ กำกับดูแล และพัฒนาระบบอุดมศึกษาในภาพรวมให้ตอบโจทย์ประเทศ
   - Policy deployment / การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ตาม Outcome-based / ยกระดับธรรมาภิบาล
2. ปฏิรูปกลไกการเงินและงบประมาณการอุดมศึกษาให้เป็นเครื่องมือผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษาตอบโจทย์ประเทศ
   - จัดสรรงบประมาณแบบอิงอุปสงค์ (Demand-side) / ผลักดันการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา
3. พัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศให้เอื้อต่อการผลิตและพัฒนาบัณฑิตที่มีคุณภาพสูง
   - Sandbox / ปรับปรุงกฎระเบียบ มาตรฐาน และคุณภาพ / จัดทำระบบฐานข้อมูลอุดมศึกษา
4. วางแผนการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาและความต้องการในการพัฒนาประเทศ
   - ประเมินแผนการผลิตกำลังคนตามสภาพจริงในปัจจุบัน / พัฒนาระบบการประสานความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อการผลิตกำลังคน
5. การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพนักศึกษา
   - ยกระดับระบบพัฒนาทักษะ (Reskill/upskill) / ขยายผลหลักสูตรอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาที่ภาคส่วนผู้ใช้บัณฑิตมีส่วนร่วมดำเนินการ
6. การพัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษา
   - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน / มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมการสร้างผู้ประกอบการ / Entrepreneurial Education
7. การสร้างเสริมและการเคลื่อนย้ายบุคลากรศักยภาพสูงเพื่อช่วยสร้างความเข้มแข็งให้ภาคเศรษฐกิจ สังคม และชุมชน
   - Domestic & International Academic & Research Mobility / Talent Mobility